

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ШКОЛЯРІВ ЯК НОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Олександра Савченко, д.пед.н., проф.
дійсний член (академік) НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

У державному стандарті початкової освіти (2017) і типовій освітній програмі (2018) вперше в українській освіті визначено нову змістову лінію «Досліджуємо медіа», яка є наскрізною для всіх класів початкової школи.

Метою колективного дослідження було визначення функцій і обсягу медіа грамотності для молодших школярів, сукупності медіаумінь, які необхідно сформувати впродовж цього етапу, використовуючи зміст різних предметів.

Нами розроблено методику реалізації змістової лінії «Досліджуємо медіа» у змісті мовно-літературної галузі, зокрема у проекті підручника для 2 класу з читання, що передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її, створювати прості медіа продукти.

Медіауміння ми розглядаємо як складник читацької компетентності учнів. Тому у його структурі забезпечено: *знаннєвий компонент* — ознайомлення учнів із сутністю понять інформація і медіа (різні способи її збереження і передачі); *діяльнісний* — уміння знаходити, аналізувати, інтерпретувати інформацію з різних джерел; *уміння її оцінювати*, виявляючи своє ставлення, висловлюючи різні види оцінювальних суджень; уміння *створювати* елементарні медійні продукти (індивідуально, в парі, в групі). Дидактичною основою формувального процесу є діяльнісно-результативна освіта, інструментами якої є особистісно-розвивальна взаємодія молодших школярів одне з одним і з сучасним інформаційним простором.

Здійснено відбір текстів особистісно-значущих для 7–8-річних дітей, що мають потенціал для постановки проблемних задач і медійних завдань, які розвивають критичне мислення. Використано методи анкетування, інтерв'ю із вчителями, а також бесіди з другокласниками. Враховано, що успішний досвід здобувачі освіти можуть накопичувати за умов, якщо робота з медіапродукцією вмотивована їхніми особистісно-значущими потребами активно пізнавати і діяти

в різних навчальних і соціальних ситуаціях. При цьому виключно важливо, щоб, враховуючи реальні можливості дітей молодшого шкільного віку, вчитель створював умови, які зорієнтовані на зону їхнього найближчого розвитку.

Зроблено висновок, що змістова лінія «Досліджуємо медіа» може бути реалізована шляхом включення окремих блоків «Медіавіконце» і медійних завдань до різних текстів. У «Медіавіконцях» (їх вісім) реалізовано різні аспекти ознайомлення учнів із основами медіаграмотності.

Ключові слова: медіаграмотність, медіауміння, досліджуємо медіа, читацька компетентність, особистісно-значущі тексти.